

LUẬN A TỖ ĐẠT MA ĐẠI TỖ BÀ SA

QUYỂN 159

LUẬN VỀ ĐẮC (Phần 3)

Các pháp vô sắc thiện khởi lên, pháp ấy đi cùng với tâm thiện chẳng? Cho đến nói rộng ra.

Hỏi: Vì sao soạn ra phần luận này?

Đáp: Bởi vì cần phải ngăn chặn ý nói là không có pháp tương ứng, không có sinh-lão-trú-diệt, không có lui sụt, và muốn hiển bày về pháp tương ứng theo chánh lý của tông chỉ mà mình đã nói, cho nên soạn ra phần luận này.

Hỏi: Vì sao trong này chỉ hỏi về khởi lên vô sắc chứ không hỏi về sắc?

Đáp: Bởi vì đó là ý của người soạn luận muốn như vậy, tùy theo ý muốn ấy mà soạn ra phần luận này, nhưng không trái với pháp tướng, thì không cần phải vặn hỏi.

Có người nói: Nếu pháp ở trong tất cả các cõi, tất cả các địa, tất cả các bộ, tất cả các tâm có thể đạt được, thì trong này hỏi đến; sắc pháp không phải là trong tất cả các cõi, cho đến không phải là trong tất cả các tâm có thể đạt được, cho nên trong này không hỏi.

Có người nói: Nếu pháp phần nhiều là tâm cùng có, do lực của tâm sinh ra, tùy theo tâm mà chuyển, thì trong này hỏi đến; sắc pháp phần nhiều không phải là tâm cùng có, không phải là lực của tâm sinh ra, không phải là tùy theo tâm chuyển. Như Khổ pháp trí nhãn khởi lên thì có chín mươi tám tùy miên đạt được, nhưng các pháp đạt được ấy không phải là Nhãn cùng có, không phải là lực của Nhãn sinh ra, không phải là tùy theo Nhãn chuyển; tuy đi cùng với Nhãn, cùng là pháp vô sắc, mà hãy còn không nói là pháp ấy đi cùng với Tâm-Nhãn, hướng gì các sắc pháp? Vì vậy cho nên không hỏi.

Trong này đã nói pháp vô sắc thiện khởi lên đi cùng với tâm, chủ

ýếu là do thế lực của tâm ấy mà dẫn dắt các pháp vô sắc.

Hỏi: Các pháp vô sắc thiện khởi lên, pháp ấy đi cùng với tâm thiện chăng?

Đáp: Các pháp vô sắc thiện khởi lên, pháp ấy hoặc là đi cùng với tâm thiện, hoặc là đi cùng với tâm bất thiện, hoặc là đi cùng với tâm vô ký.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm thiện?

Đáp: Các pháp vô sắc thiện tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc thiện. Vô sắc thiện tương ứng với tâm ấy, đó là tâm sở pháp thiện. Tâm ấy cùng có vô sắc thiện, đó là pháp sinh-lão-trú-vô thường.

Trong này, cũng có khởi lên đạt được cùng loại, bởi vì tóm lược cho nên không nói đến, điều đó cần phải biết rõ.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm bất thiện?

Đáp: Như tâm bất thiện, nếu lui sụt hay là sinh ra, thì khởi lên đạt được pháp thiện.

Tâm bất thiện lui sụt, khởi lên đạt được pháp thiện, đó là các Thánh giả đã lìa nhiễm cõi Dục. Nếu lúc khởi lên Triền thuộc hai phẩm Hạ Hạ-Hạ Trung của cõi Dục mà lui sụt, thì tâm ấy cùng với quả Nhất lai và đạo của quả thù thắng, khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn thuộc phẩm câu sinh của thiện-ác tác-ưu căn.

Nếu lúc khởi lên Triền thuộc phẩm Hạ Thượng mà lui sụt, gia hạnh vẫn còn có thể bảo vệ, thì tâm ấy cũng khởi lên cùng lúc với pháp thiện đạt được như trước; gia hạnh ấy có lúc không có thể bảo vệ, là trừ ra quả Nhất lai và đạo của quả thù thắng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với pháp thiện đạt được như trước còn lại.

Hỏi: Trong này, thế nào gọi là gia hạnh bảo vệ-gia hạnh không bảo vệ?

Đáp: Khiến cho gia hạnh ấy có năng lực bảo vệ pháp Tu Đoạn vào lúc thế lực của phiền não hiện rõ ở trước mắt, bởi vì có lúc không có thể bảo vệ.

Nếu lúc khởi lên Triền thuộc năm phẩm Trung Hạ cho đến Thượng Trung mà lui sụt, thì tâm ấy cùng với quả Dự lưu và đạo của quả thù thắng, khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn thuộc phẩm câu sinh của thiện-ác tác-ưu căn.

Nếu lúc khởi lên Triền thuộc phẩm Thượng Thượng mà lui sụt, gia hạnh vẫn còn có thể bảo vệ, thì tâm ấy cũng khởi lên cùng lúc với pháp thiện đạt được như trước; gia hạnh ấy có lúc không có thể bảo vệ, thì trừ ra quả Dự lưu và đạo của quả thù thắng, tâm ấy khởi lên cùng lúc

với pháp thiện đạt được như trước còn lại.

Nếu người Nhất lai tùy theo Triền thuộc sáu phẩm trước, khởi lên phẩm nào mà lui sụt, trừ ra pháp đạt được thuộc phẩm câu sinh của thiện-ác tác-ưu căn, thì tâm ấy tùy theo sự thích hợp khởi lên cùng lúc với với pháp thiện đạt được như trước còn lại.

Nếu các dị sinh đã lìa nhiễm cõi Dục, tùy theo lúc khởi lên Triền bất thiện thuộc phẩm nào mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn thuộc phẩm câu sinh của thiện-ác tác-ưu căn.

Khởi lên đạt được thiện sinh ra do tâm bất thiện, đó là lúc từ cõi Sắc-Vô sắc chết đi sinh vào cõi Dục, dùng tâm bất thiện để tiến vào thai(kiết sinh), tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn thiện đạt được do sinh ở cõi Dục.

Có người nói: Tâm ấy cũng có khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn thuộc một phần do Văn-Tư mà thành.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm vô ký?

Đáp: Như tâm vô ký, nếu lui sụt hay là sinh ra, thì khởi lên đạt được pháp thiện.

Tâm vô ký lui sụt, khởi lên đạt được pháp thiện, đó là lúc A-la-hán lui sụt căn thù thắng trú vào căn yếu kém, tâm vô ký ấy khởi lên cùng lúc với pháp thiện đạt được thuộc phẩm căn yếu kém.

Học lui sụt chủng tánh thù thắng, trú vào chủng tánh yếu kém cũng như vậy.

Nếu lúc A-la-hán khởi lên Triền của Phi tướng phi phi tướng xứ mà lui sụt, thì tâm ấy cùng với quả Bất hoàn và đạo của quả thù thắng, khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuận phần lui sụt của Phi tướng phi phi tướng xứ. Như vậy cho đến lúc khởi lên Triền thuộc tám phẩm sau của Tĩnh lự thứ nhất mà lui sụt, tâm ấy cùng với quả Bất hoàn và đạo của quả thù thắng, khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuận phần lui sụt của Tĩnh lự thứ nhất.

Nếu lúc khởi lên Triền thuộc phẩm Thượng Thượng của Tĩnh lự thứ nhất mà lui sụt, gia hạnh vẫn còn có thể bảo vệ, thì tâm ấy cũng khởi lên cùng lúc với pháp thiện đạt được như trước; gia hạnh ấy có lúc không có thể bảo vệ, là trừ ra quả Bất hoàn và đạo của quả thù thắng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với pháp thiện đạt được như trước còn lại.

Nếu người Bất hoàn và các dị sinh đã lìa nhiễm của Vô sở hữu xứ, lúc khởi lên Triền của Vô sở hữu xứ mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuận phần lui sụt của Vô sở hữu xứ.

Như vậy cho đến lúc khởi lên Triền của Tĩnh lự thứ nhất mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuận phần lui sụt của Tĩnh lự thứ nhất.

Như đã lia nhiễm của Vô sở hữu xứ, nếu đã lia nhiễm của Thức vô biên xứ, cho đến đã lia nhiễm của Tĩnh lự thứ nhất, nên biết cũng như vậy.

Nếu các dị sinh đã lia nhiễm cõi Dục, lúc khởi lên Triền thuộc Hữu thân kiến-Biên chấp kiến của cõi Dục mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn thuộc phẩm câu sinh của thiện-ác tác-ưu căn.

Khởi lên đạt được thiện sinh ra do tâm vô ký, đó là lúc ở địa trên của cõi Vô sắc chết đi sinh vào địa dưới, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc bốn Uẩn thiện của địa ấy.

Nếu lúc từ cõi Vô sắc, và địa Tĩnh lự trên chết đi sinh vào địa của các Tĩnh lự dưới, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc năm Uẩn thiện của địa ấy.

Nếu lúc từ cõi Sắc-Vô sắc chết đi sinh vào cõi Dục, dùng Hữu thân kiến-Biên chấp kiến để tiến vào thai, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn thiện đạt được do sinh ở cõi Dục.

Có người nói: Tâm ấy cũng có khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc một phần do Văn-Tư mà thành.

Nếu lúc từ cõi Dục chết đi sinh đến hai cõi trên, và lúc ở địa dưới của hai cõi trên chết đi sinh lên địa trên, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn thiện đạt được do sinh ở địa ấy.

Hỏi: Giả sử pháp khởi lên cùng lúc với tâm thiện, thì pháp ấy là vô sắc thiện chăng?

Đáp: Các pháp khởi lên cùng lúc với tâm thiện, pháp ấy hoặc là vô sắc thiện, hoặc là vô sắc vô ký.

Hỏi: Thế nào là vô sắc thiện?

Đáp: Các pháp vô sắc thiện tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc thiện, nghĩa giải thích như trước.

Hỏi: Thế nào là vô sắc vô ký?

Đáp: Như tâm thiện thắng tiến, khởi lên đạt được pháp vô ký, và trú trong tâm thiện vô ký nuôi lớn các căn-tăng thêm đại chủng, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường.

Tâm thiện thắng tiến khởi lên đạt được vô ký, đó là lúc lia nhiễm cõi Dục, đạo vô gián thứ chín diệt đi, đạo giải thoát khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả của Tĩnh lự thứ nhất, và

phẩm tâm Thông quả vô ký; cho đến lúc lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ ba, đạo vô gián thứ chín diệt đi, đạo giải thoát khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả của Tĩnh lự thứ tư, và phẩm tâm Thông quả vô ký. Lúc Định Kim cang dụ diệt đi, Tận trí khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, và phẩm tâm Thông quả vô ký.

Đã lìa nhiễm cõi Dục, Tín thắng giải luyện căn làm Kiến chí, lúc đạo gia hạnh; có người nói: Và đạo giải thoát. Tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, và phẩm tâm Thông quả vô ký.

A-la-hán Thời giải thoát luyện căn làm Bất động, dựa vào Định Vị chí cho đến Tĩnh lự thứ tư, lúc đạo gia hạnh, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, và phẩm tâm Thông quả vô ký; và lúc dựa vào đạo giải thoát thứ chín của tất cả các địa, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả của Tĩnh lự thứ tư, và phẩm tâm Thông quả vô ký.

Lúc các đạo gia hạnh, năm đạo vô gián, ba đạo giải thoát dẫn dắt phát khởi năm thông; lúc đạo vô gián-giải thoát đầu và sau, tu Tĩnh lự xen tạp; lúc khởi lên bốn Vô lượng, ba Giải thoát đầu, tám Thắng xứ, tám Biến xứ trước; khởi lên Vô ngại giải và dựa vào Định Vị chí, cho đến lúc tăng trưởng Tĩnh lự thứ tư; khởi lên Nguyện trí-Vô tranh-Định Biên tế, và lúc tăng trưởng; dựa vào Định Vị chí cho đến Tĩnh lự thứ tư, khởi lên các công đức như Không Không-Vô nguyện Vô nguyện-Vô tướng Vô tướng, và lúc tăng trưởng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, và phẩm tâm Thông quả vô ký.

Và trú trong tâm thiện... cho đến pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường, đó là lúc sinh ở cõi Dục-Sắc khởi lên tâm thiện nối tiếp nhau tồn tại lâu dài, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với bốn tướng đạt được ấy. Nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, hỏi-đáp giải thích như chương Đại Chủng Uẩn.

Hỏi: Các pháp vô sắc bất thiện khởi lên, pháp ấy đi cùng với tâm bất thiện chăng?

Đáp: Các pháp vô sắc bất thiện khởi lên, pháp ấy hoặc là đi cùng với tâm bất thiện, hoặc là đi cùng với tâm vô ký.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm bất thiện?

Đáp: Các pháp vô sắc bất thiện tương ưng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc bất thiện, nghĩa giải thích như trước.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm vô ký?

Đáp: Như tâm vô ký, nếu lui sụt hay là sinh ra, thì khởi lên đạt được pháp bất thiện.

Tâm vô ký lui sụt, khởi lên đạt được bất thiện, đó là các dị sinh đã lìa nhiễm cõi Dục, lúc khởi lên Triền thuộc Hữu thân kiến-Biên chấp kiến của cõi Dục, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn bất thiện do Kiến-Tu mà đoạn.

Tâm vô ký sinh ra, khởi lên đạt được bất thiện, đó là lúc từ cõi Sắc-Vô sắc chết đi sinh vào cõi Dục, dùng Hữu thân kiến-Biên chấp kiến để tiến vào thai, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn bất thiện do Kiến-Tu mà đoạn.

Hỏi: Giả sử pháp khởi lên cùng lúc với tâm bất thiện, thì pháp ấy là vô sắc bất thiện chăng? Đáp: Các pháp khởi lên cùng lúc với tâm bất thiện, pháp ấy hoặc là vô sắc bất thiện, hoặc là vô sắc thiện, hoặc là vô sắc vô ký.

Hỏi: Thế nào là vô sắc bất thiện?

Đáp: Các pháp vô sắc bất thiện tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc bất thiện, nghĩa giải thích như trước.

Hỏi: Thế nào là vô sắc thiện?

Đáp: Như tâm bất thiện, nếu lui sụt hay là sinh ra, thì khởi lên đạt được pháp thiện. Phần này giải thích như vô sắc thiện khởi lên đi cùng với tâm bất thiện trước đây.

Hỏi: Thế nào là vô sắc vô ký?

Đáp: Như tâm bất thiện, nếu lui sụt hay là sinh ra, khởi lên đạt được pháp vô ký, và trú trong tâm bất thiện vô ký, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường.

Tâm bất thiện lui sụt, khởi lên đạt được vô ký, đó là lúc A-la-hán khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn vô ký do Tu mà đoạn của tám địa trên.

Những người Bất hoàn, nếu đã lìa nhiễm của Vô sở hữu xứ, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn vô ký do Tu mà đoạn của bảy địa; cho đến nếu đã lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ nhất, chưa lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ hai, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn vô ký do Tu mà đoạn của một địa.

Các loại dị sinh, nếu đã lìa nhiễm của Vô sở hữu xứ, lúc khởi lên Triền bất thiện mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn vô ký do Kiến-Tu mà đoạn của bảy địa, và do Kiến mà

đoạn của cõi Dục; cho đến nếu đã lìa nhiệm của Tĩnh lự thứ nhất, chưa lìa nhiệm của Tĩnh lự thứ hai, lúc khởi lên Triền bất thiện mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn vô ký do Kiến-Tu mà đoạn của một địa, và do Kiến mà đoạn của cõi Dục.

Nếu đã lìa nhiệm của cõi Dục, chưa lìa nhiệm của Tĩnh lự thứ nhất, lúc khởi lên Triền bất thiện mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn vô ký do Kiến mà đoạn của cõi Dục.

Tâm bất thiện sinh ra, khởi lên đạt được vô ký, đó là lúc ở Phi tướng phi phi tướng xứ chết đi sinh vào cõi Dục, dùng tâm bất thiện để tiến vào thai, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn vô ký do Kiến-Tu mà đoạn của bảy địa, và do Kiến mà đoạn của cõi Dục, Sắc uẩn-Hành uẩn vô ký do Tu mà đoạn.

Có người nói: Cũng khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tâm-tâm sở vô ký do Tu mà đoạn của cõi Dục, đó là khéo luyện tập xuyên suốt bốn Uẩn thuộc Oai nghi lộ-Công xảo xứ.

Cho đến lúc ở Tĩnh lự thứ nhất chết đi sinh vào cõi Dục, dùng tâm bất thiện để tiến vào thai, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được bốn Uẩn vô ký do Kiến mà đoạn của cõi Dục, Sắc uẩn-Hành uẩn vô ký do Tu mà đoạn.

Có người nói: Cũng khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tâm-tâm sở vô ký do Tu mà đoạn của cõi Dục, nói như trước.

Và trú trong tâm bất thiện... cho đến pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường, đó là lúc các dị sinh khởi lên ba mươi bốn Tùy miên, Thánh giả khởi lên bốn Tùy miên, tùy theo một loại nối tiếp nhau tồn tại lâu dài, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với bốn tướng đạt được ấy. Phần còn lại nói như trước.

Hỏi: Các pháp vô sắc vô ký khởi lên, pháp ấy đi cùng với tâm vô ký chăng?

Đáp: Các pháp vô sắc vô ký khởi lên, pháp ấy hoặc là đi cùng với tâm vô ký, hoặc là đi cùng với tâm thiện, hoặc là đi cùng với tâm bất thiện.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm vô ký?

Đáp: Các pháp vô sắc vô ký tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc vô ký, nghĩa giải thích như trước.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm thiện?

Đáp: Như tâm thiện thắng tiến, khởi lên đạt được pháp vô ký, và trú trong tâm thiện vô ký, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường. Phần này giải thích như vô sắc

vô ký khởi lên đi cùng với tâm thiện trước đây.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm bất thiện?

Đáp: Như tâm bất thiện, nếu lui sụt hay là sinh ra, khởi lên đạt được pháp vô ký, và trú trong tâm bất thiện vô ký, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường. Phần này giải thích như vô sắc vô ký khởi lên đi cùng với tâm bất thiện trước đây.

Hỏi: Giả sử pháp khởi lên cùng lúc với tâm vô ký, thì pháp ấy là vô sắc vô ký chăng?

Đáp: Các pháp khởi lên cùng lúc với tâm vô ký, pháp ấy hoặc là vô sắc vô ký, hoặc là vô sắc thiện, hoặc là vô sắc bất thiện.

Hỏi: Thế nào là vô sắc vô ký?

Đáp: Các pháp vô sắc vô ký tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc vô ký, nghĩa giải thích như trước.

Hỏi: Thế nào là vô sắc thiện?

Đáp: Như tâm vô ký, nếu lui sụt hay là sinh ra, khởi lên đạt được pháp thiện. Phần này giải thích như vô sắc thiện khởi lên đi cùng với tâm vô ký trước đây.

Hỏi: Thế nào là vô sắc bất thiện?

Đáp: Như tâm vô ký, nếu lui sụt hay là sinh ra, khởi lên đạt được pháp bất thiện. Phần này giải thích như vô sắc bất thiện khởi lên đi cùng với tâm vô ký trước đây.

Hỏi: Các pháp vô sắc của cõi Dục khởi lên, pháp ấy đi cùng với tâm của cõi Dục chăng?

Đáp: Các pháp vô sắc của cõi Dục khởi lên, pháp ấy hoặc là đi cùng với tâm của cõi Dục, hoặc là đi cùng với tâm của cõi Sắc, hoặc là đi cùng với tâm của cõi Vô sắc, hoặc là đi cùng với tâm không hệ thuộc.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm của cõi Dục?

Đáp: Các pháp vô sắc của cõi Dục tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc của cõi Dục.

Vô sắc của cõi Dục tương ứng với tâm ấy, đó là tâm sở pháp của cõi Dục. Tâm ấy cùng có vô sắc của cõi Dục, đó là pháp sinh-lão-trú-vô thường. Trong này, cũng có khởi lên đạt được cùng loại, bởi vì tóm lược cho nên không nói đến.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm của cõi Sắc?

Đáp: Như tâm của cõi Sắc, nếu sinh ra hay là thắng tiến, khởi lên đạt được pháp của cõi Dục, và trú trong tâm của cõi Sắc, nuôi lớn các

căn tăng thêm đại chủng của cõi Dục, thì pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường.

Tâm của cõi Sắc sinh ra khởi lên đạt được cõi Dục, đó là ở cõi Vô sắc chết đi, nếu lúc sinh vào Tĩnh lự thứ tư, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Tĩnh lự thứ tư, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục; cho đến nếu lúc sinh vào Tĩnh lự thứ nhất, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Tĩnh lự thứ nhất, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục. Như ở cõi Vô sắc chết đi sinh vào cõi Sắc, ở địa trên chết đi sinh vào địa dưới cũng như vậy.

Tâm của cõi Sắc thắng tiến khởi lên đạt được cõi Dục, đó là lúc dùng đạo thế tục lìa nhiễm của cõi Dục, đạo vô gián thứ chín diệt đi, đạo giải thoát khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Tĩnh lự thứ nhất, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục; cho đến lúc dùng đạo thế tục lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ ba, đạo vô gián thứ chín diệt đi, đạo giải thoát khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Tĩnh lự thứ tư, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục.

Đã lìa nhiễm của cõi Dục, Tín thắng giải luyện căn làm Kiến chí, lúc đạo gia hạnh thế tục, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục.

Dựa vào Định Vị chí, cho đến Tĩnh lự thứ tư, A-la-hán Thời giải thoát luyện căn làm Bất động, lúc đạo gia hạnh thế tục, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục. Lúc các đạo gia hạnh, năm đạo vô gián, hai đạo giải thoát dẫn dắt phát khởi năm thông, và Tha tâm trí thông thế tục; lúc đạo giải thoát, tu xen lẫn Tĩnh lự trung gian; lúc tâm khởi lên bốn Vô lượng, ba Giải thoát đầu, tám Thắng xứ, tám Biến xứ trước; khởi lên Vô ngại giải, và dựa vào Định Vị chí, cho đến Tĩnh lự thứ tư, lúc tăng trưởng Vô ngại giải thế tục; khởi lên Nguyên trí-Vô tranh-Định Biên tế, và lúc tăng trưởng; dựa vào Định Vị chí cho đến Tĩnh lự thứ tư, khởi lên các công đức thế tục như Không Không-Vô nguyện Vô nguyện-Vô tướng Vô tướng, và lúc tăng trưởng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, và phẩm tâm Thông quả của cõi Dục.

Và trú trong tâm của cõi Sắc..., cho đến pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường, đó là lúc sinh ở cõi Dục tiến vào định của cõi Sắc, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với bốn tướng đạt được ấy.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm của cõi Vô sắc?

Đáp: Như trú trong tâm của cõi Vô sắc, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng của cõi Dục, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường, nghĩa là lúc sinh ở cõi Dục tiến vào Định của cõi Vô sắc, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với bốn tướng đạt được nơi ấy.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm không hệ thuộc?

Đáp: Như tâm không hệ thuộc thắng tiến, khởi lên đạt được pháp của cõi Dục, và trú trong tâm không hệ thuộc nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng của cõi Dục, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường.

Tâm không hệ thuộc thắng tiến, khởi lên đạt được pháp của cõi Dục, đó là lúc trú trong ba Loại trí của Kiến đạo, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được ba Hiện quán biên về Khổ-Tập-Diệt thuộc phẩm Thế tục trí của cõi Dục đã tu.

Lúc dùng đạo vô lậu lìa nhiễm của cõi Dục, đạo vô gián thứ chín diệt đi, đạo giải thoát khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Tĩnh lự thứ nhất, và phẩm tâm Thông quả của cõi Dục; cho đến lúc dùng đạo vô lậu lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ ba, đạo vô gián thứ chín diệt đi, đạo giải thoát khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Tĩnh lự thứ tư, và phẩm tâm Thông quả của cõi Dục.

Lúc Định Kim cang dụ diệt đi, Tận trí khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục, và lúc bấy giờ đã đạt được các pháp đạt được thuộc pháp thiện của cõi Dục.

Đã lìa nhiễm cõi Dục, Tín thắng giải luyện căn làm Kiến chí, lúc đạo gia hạnh vô lậu; có người nói: Và lúc đạo giải thoát, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, và phẩm tâm Thông quả của cõi Dục.

A-la-hán Thời giải thoát luyện căn làm Bất động, lúc dựa vào đạo gia hạnh vô lậu của Định Vị chí cho đến Tĩnh lự thứ tư, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục; lúc dựa vào đạo giải thoát thứ chín của tất cả các địa, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả của bốn Tĩnh lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Dục, và lúc bấy giờ đã đạt được các pháp đạt được thuộc pháp thiện của cõi Dục.

Lúc khởi lên Tha tâm trí thông vô lậu, lúc tâm đầu và sau tu xen tạp Tĩnh lự, lúc dựa vào sự tăng trưởng của Định Vị chí cho đến Tĩnh lự

thứ tư-Vô ngại giải vô lậu..., tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tịch lự, và phẩm tâm Thông quả của cõi Dục.

Và trú trong tâm không hệ thuộc... cho đến pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường, đó là lúc sinh ở cõi Dục tiến vào Định Vị chỉ vô lậu cho đến Định của Vô sở hữu xứ, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với bốn tướng đạt được nơi ấy.

Hỏi: Giả sử pháp khởi lên cùng lúc với tâm của cõi Dục, thì pháp ấy là vô sắc của cõi Dục chăng?

Đáp: Các pháp khởi lên cùng lúc với tâm của cõi Dục, pháp ấy hoặc là vô sắc của cõi Dục, hoặc là vô sắc của cõi Sắc, hoặc là vô sắc của cõi Vô sắc, hoặc là vô sắc không hệ thuộc.

Hỏi: Thế nào là vô sắc của cõi Dục?

Đáp: Các pháp vô sắc của cõi Dục tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc của cõi Dục, nghĩa giải thích như trước.

Hỏi: Thế nào là vô sắc của cõi Sắc?

Đáp: Như tâm của cõi Dục, nếu lui sụt hay là sinh ra, khởi lên đạt được pháp của cõi Dục.

Tâm của cõi Dục lui sụt, khởi lên đạt được ở cõi Sắc, đó là lúc các Thánh giả đã lìa nhiễm cõi Sắc, khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Tu mà đoạn của bốn địa ở cõi Sắc; cho đến đã lìa nhiễm của Tịch lự thứ nhất, chưa lìa nhiễm của Tịch lự thứ hai, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Tu mà đoạn của một địa ở cõi Sắc.

Nếu các dị sinh đã lìa nhiễm cõi Sắc, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của bốn địa ở cõi Sắc; cho đến đã lìa nhiễm của Tịch lự thứ nhất, chưa lìa nhiễm của Tịch lự thứ hai, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của một địa ở cõi Sắc.

Tâm của cõi Dục sinh ra, khởi lên đạt được ở cõi Sắc, đó là lúc từ cõi Vô sắc chết đi sinh vào cõi Dục, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của bốn địa ở cõi Sắc; cho đến lúc từ Tịch lự thứ hai chết đi sinh vào cõi Dục, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của một địa ở cõi Sắc.

Hỏi: Thế nào là vô sắc của cõi Vô sắc?

Đáp: Như tâm của cõi Dục, nếu lui sụt hay là sinh ra, khởi lên đạt được pháp của cõi Vô sắc.

Tâm của cõi Dục lui sụt, khởi lên đạt được ở cõi Vô sắc, đó là lúc A-la-hán khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Tu mà đoạn của bốn địa ở cõi Vô sắc.

Nếu người Bất hoàn đã lìa nhiễm của Vô sở hữu xứ, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Tu mà đoạn của ba địa ở cõi Vô sắc; cho đến đã lìa nhiễm của Không vô biên xứ, chưa lìa nhiễm của Thức vô biên xứ, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Tu mà đoạn của một địa ở cõi Vô sắc.

Nếu các dị sinh đã lìa nhiễm của Vô sở hữu xứ, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của ba địa ở cõi Vô sắc; cho đến đã lìa nhiễm của Không vô biên xứ, chưa lìa nhiễm của Thức vô biên xứ, lúc khởi lên Triền của cõi Dục mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của một địa ở cõi Vô sắc.

Tâm của cõi Dục sinh ra, khởi lên đạt được ở cõi Vô sắc, đó là lúc từ Phi tưởng phi phi tưởng xứ chết đi sinh vào cõi Dục, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của ba địa ở cõi Vô sắc; cho đến lúc từ Thức vô biên xứ chết đi sinh vào cõi Dục, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của một địa ở cõi Vô sắc.

Hỏi: Thế nào là vô sắc không hệ thuộc?

Đáp: Như tâm của cõi Dục lui sụt, khởi lên đạt được pháp không hệ thuộc, đó là lúc A-la-hán lui sụt căn thù thắng trú vào căn yếu kém, lúc ấy tâm của cõi Dục khởi lên cùng lúc đạt được không hệ thuộc của phẩm căn yếu kém.

Học lui sụt chủng tánh thù thắng trú vào chủng tánh yếu kém, cũng như vậy.

Nếu các Thánh giả đã lìa nhiễm cõi Dục, lúc khởi lên Triền thuộc hai phẩm Hạ Hạ-Hạ Trung của cõi Dục mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Nhất lai và đạo của quả thù thắng.

Nếu lúc khởi lên Triền thuộc phẩm Hạ Thượng mà lui sụt, gia hạnh vẫn còn có thể bảo vệ, thì tâm ấy cũng khởi lên cùng lúc đạt được

những pháp không hệ thuộc như trước; gia hạnh ấy có lúc không có thể bảo vệ, thì tâm ấy chỉ khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Nhất lai.

Nếu khởi lên Triền thuộc năm phẩm từ Trung Hạ cho đến Thượng Trung mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Dự lưu và đạo của quả thù thắng.

Nếu lúc khởi lên Triền thuộc phẩm Thượng Thượng mà lui sụt, gia hạnh vẫn còn có thể bảo vệ, thì tâm ấy cũng khởi lên cùng lúc đạt được những pháp không hệ thuộc như trước; gia hạnh ấy có lúc không có thể bảo vệ, thì tâm ấy chỉ khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Dự lưu.

Nếu người Nhất lai, tùy theo Triền thuộc sáu phẩm trước hễ khởi lên phẩm nào mà lui sụt, thì tâm ấy tùy theo cũng khởi lên cùng lúc đạt được những pháp không hệ thuộc như trước.

Hỏi: Tâm của cõi Dục thắng tiến cũng khởi lên đạt được pháp không hệ thuộc, như hoặc là do Thí, hoặc là do Giới, hoặc là do Văn, hoặc là do Tư, khiến cho đạt được Phi trạch diệt đối với những nẻo ác, trong này vì sao không nói?

Đáp: Có người nói: Cần phải nói mà không nói đến thì nên biết là nghĩa này có khác.

Nói như vậy thì Phi trạch diệt tuy là không hệ thuộc, mà đạt được pháp ấy không phải là không hệ thuộc. Trong này nói khởi lên đạt được không hệ thuộc, vì vậy cho nên không nói đến.

Hỏi: Các pháp vô sắc của cõi Sắc khởi lên, pháp ấy đi cùng với tâm của cõi Sắc chăng?

Đáp: Các pháp vô sắc của cõi Sắc khởi lên, pháp ấy hoặc là đi cùng với tâm của cõi Sắc, hoặc là đi cùng với tâm của cõi Dục, hoặc là đi cùng với tâm của cõi Vô sắc, hoặc là đi cùng với tâm không hệ thuộc.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm của cõi Sắc?

Đáp: Các pháp vô sắc của cõi Sắc tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc của cõi Sắc, nghĩa giải thích như trước.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm của cõi Dục?

Đáp: Như tâm của cõi Dục, nếu lui sụt hay là sinh ra, khởi lên đạt được pháp của cõi Sắc. Phần này nói như vô sắc của cõi Sắc khởi lên cùng lúc với tâm của cõi Dục trước đây.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm của cõi Vô sắc?

Đáp: Như trú trong tâm của cõi Vô sắc, nuôi lớn các căn tăng thêm

đại chủng của cõi Sắc, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường, ng-hĩa là lúc sinh ở cõi Sắc tiến vào Định của cõi Vô sắc, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với bốn tướng đạt được nơi ấy.

Hỏi: Thế nào là đi cùng với tâm không hệ thuộc?

Đáp: Như tâm không hệ thuộc thắng tiến, khởi lên đạt được pháp của cõi Sắc, và trú trong tâm không hệ thuộc nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng của cõi Sắc, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường.

Tâm không hệ thuộc thắng tiến, khởi lên đạt được pháp của cõi Sắc, đó là lúc trú trong ba Loại trí của Kiến đạo, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được ba Hiện quán biên về Khổ-Tập-Diệt thuộc phẩm Thế tục trí của cõi Sắc đã tu.

Dùng đạo vô lậu lìa nhiễm của cõi Dục, nếu vô lậu làm gia hạnh, lúc các đạo gia hạnh-chín đạo vô gián-chín đạo giải thoát, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được đạo của cõi Sắc đã tu thuộc vị lai; lúc đạo giải thoát thứ chín, cũng khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Tĩnh lự thứ nhất, và phẩm tâm Thông quả của cõi Sắc.

Dùng đạo vô lậu lúc lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ nhất cho đến Tĩnh lự thứ ba, nếu vô lậu làm gia hạnh, lúc các đạo gia hạnh-chín đạo vô gián-chín đạo giải thoát, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được đạo của cõi Sắc đã tu thuộc vị lai; lúc đạo giải thoát cuối cùng, cũng khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được quả Tĩnh lự thứ hai cho đến Tĩnh lự thứ tư, và phẩm tâm Thông quả của cõi Sắc.

Dùng đạo vô lậu lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ tư, và dựa vào Định Vị chí cho đến Tĩnh lự thứ tư, lìa nhiễm của Không vô biên xứ cho đến lìa nhiễm của Phi tưởng phi phi tưởng xứ, nếu vô lậu làm gia hạnh, lúc các đạo gia hạnh, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được đạo của cõi Sắc đã tu thuộc vị lai.

Lúc Định Kim cang dụ diệt đi, Tận trí khởi lên, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc về thiện của cõi Sắc đã đạt được lúc bấy giờ, cũng khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tĩnh lự, và phẩm tâm Thông quả của cõi Sắc.

Chưa lìa nhiễm cõi Dục, Tín thắng giải luyện căn làm Kiến chí, nếu vô lậu làm gia hạnh, thì lúc đạo gia hạnh ấy; có người nói: Và lúc đạo giải thoát, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được đạo của cõi Sắc đã tu thuộc vị lai.

Đã lìa nhiễm cõi Dục, Tín thắng giải luyện căn làm Kiến chí, nếu vô lậu làm gia hạnh, thì lúc đạo gia hạnh ấy; có người nói: Và lúc đạo

giải thoát, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được đạo của cõi Sắc đã tu thuộc vị lai, và các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tịch lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Sắc.

A-la-hán Thời giải thoát luyện căn làm Bất động, lúc dựa vào đạo gia hạnh vô lậu của Định Vị chí cho đến Tịch lự thứ tư, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được đạo của cõi Sắc đã tu thuộc vị lai, và các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tịch lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Sắc.

Lúc dựa vào đạo giải thoát thứ chín của tất cả các địa, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc về thiện của cõi Sắc đã đạt được lúc bấy giờ, và các pháp đạt được quả của bốn Tịch lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Sắc.

Lúc khởi lên Tha tâm trí thông vô lậu, lúc tâm đầu và sau tu xen tạp Tịch lự, lúc dựa vào sự tăng trưởng của Định Vị chí cho đến Tịch lự thứ tư-Vô ngại giải vô lậu..., tức là lúc dựa vào các địa ấy khởi lên Niệm trú vô lậu, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được đạo của cõi Sắc đã tu thuộc vị lai, và các pháp đạt được tùy theo sự thích hợp của quả Tịch lự, phẩm tâm Thông quả của cõi Sắc.

Và trú trong tâm không hệ thuộc... cho đến pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường, đó là lúc sinh ở cõi Sắc tiến vào Định Vị chí vô lậu, cho đến Định Vô sở hữu xứ, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng, tâm ấy khởi lên cùng lúc với bốn tướng đạt được nơi ấy.

Hỏi: Giả sử pháp khởi lên cùng lúc với tâm của cõi Sắc, thì pháp ấy là vô sắc của cõi Sắc chăng?

Đáp: Các pháp khởi lên cùng lúc với tâm của cõi Sắc, pháp ấy hoặc là vô sắc của cõi Sắc, hoặc là vô sắc của cõi Dục, hoặc là vô sắc của cõi Vô sắc, hoặc là vô sắc không hệ thuộc.

Hỏi: Thế nào là vô sắc của cõi Sắc?

Đáp: Các pháp vô sắc của cõi Sắc tương ứng với tâm ấy, tâm ấy cùng có vô sắc của cõi Sắc, nghĩa giải thích như trước.

Hỏi: Thế nào là vô sắc của cõi Dục?

Đáp: Như tâm của cõi Sắc, nếu sinh ra hay là thắng tiến, khởi lên đạt được pháp của cõi Dục, và trú trong tâm của cõi Sắc, nuôi lớn các căn tăng thêm đại chủng của cõi Dục, pháp ấy đạt được là sinh-lão-trú-vô thường. Phần này giải thích như vô sắc của cõi Dục khởi lên đi cùng với tâm của cõi Sắc trước đây.

Hỏi: Thế nào là vô sắc của cõi Vô sắc?

Đáp: Như tâm của cõi Sắc, nếu lui sụt hay là sinh ra, khởi lên đạt

được pháp của cõi Vô sắc.

Tâm của cõi Sắc lui sụt, khởi lên đạt được ở cõi Vô sắc, đó là lúc A-la-hán khởi lên Triền của cõi Sắc mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Tu mà đoạn của bốn địa ở cõi Vô sắc.

Những người Bất hoàn lúc đã lìa nhiễm của Vô sở hữu xứ, khởi lên Triền của cõi Sắc mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Tu mà đoạn của ba địa ở cõi Vô sắc; cho đến lúc đã lìa nhiễm của Không vô biên xứ, chưa lìa nhiễm của Thức vô biên xứ, khởi lên Triền của cõi Sắc mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của một địa ở cõi Vô sắc.

Nếu các dị sinh đã lìa nhiễm của Vô sở hữu xứ, lúc khởi lên Triền của cõi Sắc mà lui sụt, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của ba địa ở cõi Vô sắc; cho đến đã lìa nhiễm của Không vô biên xứ, chưa lìa nhiễm của Thức vô biên xứ, lúc khởi lên Triền của cõi Sắc mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của một địa ở cõi Vô sắc.

Tâm của cõi Sắc sinh ra, khởi lên đạt được ở cõi Vô sắc, đó là lúc từ Phi tưởng phi phi tưởng xứ chết đi sinh vào cõi Sắc, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của ba địa ở cõi Vô sắc; cho đến lúc ở Thức vô biên xứ chết đi sinh vào cõi Sắc, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc pháp do Kiến-Tu mà đoạn của một địa ở cõi Vô sắc.

Hỏi: Thế nào là vô sắc không hệ thuộc?

Đáp: Như tâm của cõi Sắc, nếu lui sụt hay là thắng tiến, khởi lên đạt được pháp không hệ thuộc.

Tâm của cõi Sắc lui sụt, khởi lên đạt được pháp không hệ thuộc, đó là lúc A-la-hán khởi lên Triền của cõi Sắc mà lui sụt, tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được thuộc quả Bất hoàn, và đạo của quả thù thắng.

Tâm của cõi Sắc thắng tiến, khởi lên đạt được pháp không hệ thuộc, đó là các Thánh giả dùng đạo thế tục lìa nhiễm cõi Dục, cho đến lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ ba, nếu thế tục làm gia hạnh, lúc tất cả các đạo gia hạnh-vô gián-giải thoát, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được pháp không hệ thuộc đã tu của vị lai. Dựa vào Định Vị chí cho đến Tĩnh lự thứ tư, lìa nhiễm của Tĩnh lự thứ tư cho đến Phi

tưởng phi phi tưởng xứ, nếu thế tục làm gia hạnh, lúc các đạo gia hạnh, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được pháp không hệ thuộc đã tu của vị lai.

Tín thắng giải luyện căn làm Kiến chí, và dựa vào Định Vị chí cho đến Tĩnh lự thứ tư; A-la-hán Thời giải thoát luyện căn làm Bất động, nếu thế tục làm gia hạnh, lúc các đạo gia hạnh, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được pháp không hệ thuộc đã tu của vị lai.

Nếu lúc các Thánh giả dẫn dắt phát khởi các thần thông, các đạo gia hạnh, năm đạo vô gián, hai đạo giải thoát, và Tha tâm trí thông thế tục, lúc đạo giải thoát, lúc tâm tu xen tạp Tĩnh lự trung gian, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được pháp không hệ thuộc đã tu của vị lai.

Nếu lúc các Thánh giả khởi lên bốn Vô lượng, ba Giải thoát đầu, tám Thắng xứ, tám Biến xứ trước, khởi lên Vô ngại giải, và dựa vào Định Vị chí, cho đến Tĩnh lự thứ tư; lúc tăng trưởng Vô ngại giải thế tục, khởi lên Nguyên trí-Vô tranh-Định Biên tế, và lúc tăng trưởng, dựa vào Định Vị chí cho đến Tĩnh lự thứ tư; lúc khởi lên Không-Không-Vô nguyện Vô nguyện-Vô tướng Vô tướng, và Thánh giả vẫn dựa vào địa ấy, khởi lên các công đức như quán Bất tịnh, Trì tức niệm, Niệm trú thế tục..., và lúc tăng trưởng, thì tâm ấy khởi lên cùng lúc với các pháp đạt được pháp không hệ thuộc đã tu của vị lai.

Hỏi: Lúc tâm của cõi Sắc sinh ra, cũng khởi lên đạt được pháp không hệ thuộc, như lúc ở cõi Vô sắc chết đi sinh vào Tĩnh lự thứ tư, tâm ấy khởi lên cùng lúc với đạt được Trạch diệt thuộc Uẩn do Kiến-Tu mà đoạn của Tĩnh lự thứ ba, cho đến lúc ở địa trên chết đi sinh vào Tĩnh lự thứ nhất, tâm ấy khởi lên cùng lúc với đạt được Trạch diệt thuộc Uẩn do Kiến-Tu mà đoạn của cõi Dục, vì sao trong này không nói đến?

Đáp: Có người nói: Cần phải nói mà không nói đến thì nên biết là nghĩa này có khác.

Nói như vậy thì lúc bấy giờ đã đạt được Trạch diệt tuy là không hệ thuộc, mà các pháp đạt được ấy là hệ thuộc cõi Sắc, không phải là không hệ thuộc, vì vậy cho nên không nói đến.

